

Četvrtak, 21. siječnja 2016.

P8_TA(2016)0023

Etiopija

Rezolucija Europskog parlamenta od 21. siječnja 2016. o stanju u Etiopiji (2016/2520(RSP))

(2018/C 011/13)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o stanju u Etiopiji i svoju posljednju raspravu na plenarnoj sjednici o tom pitanju, održanoj 20. svibnja 2015.,
 - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 23. prosinca 2015. o nedavnim sukobima u Etiopiji,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i ministra vanjskih poslova Savezne Demokratske Republike Etiopije Tedrosa Adhanoma od 20. listopada 2015.,
 - uzimajući u obzir priopćenje za medije o sastanku Visoke predstavnice / potpredsjednice Komisije Federice Mogherini i ministra vanjskih poslova Savezne Demokratske Republike Etiopije Tedrosa Adhanoma, održanom 13. siječnja 2016.,
 - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice ESVD-a od 27. svibnja 2015. o izborima u Etiopiji,
 - uzimajući u obzir izjavu posebnog izvjestitelja UN-a za promicanje i zaštitu prava na slobodu mišljenja i izražavanja Davida Kayea od 10. srpnja 2015. o puštanju etiopskih novinara na slobodu,
 - uzimajući u obzir najnoviji Univerzalni periodični pregled Etiopije pri Vijeću UN-a za ljudska prava,
 - uzimajući u obzir Sporazum iz Cotonoua,
 - uzimajući u obzir Ustav Savezne Demokratske Republike Etiopije usvojen 8. prosinca 1994., a posebno odredbe Poglavlja III. o temeljnim pravima i slobodama te o ljudskim i demokratskim pravima,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja koju je Etiopija ratificirala 1994.,
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda,
 - uzimajući u obzir Međunarodni pakt UN-a o građanskim i političkim pravima,
 - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da su zadnji opći izbori održani 24. svibnja 2015., nakon kojih je Etiopska narodna revolucionarna demokratska fronta (EPRDF) ostala na vlasti i osvojila sva mjesta u nacionalnom parlamentu, djelomice zbog toga što kritičari i neistomišljenici nisu mogli u dovoljnoj mjeri izraziti svoje stavove tijekom izbornog postupka; budući da su svibanjski savezni izbori održani u općoj atmosferi zastrašivanja te i zabrinutosti zbog manjka neovisnosti nacionalnog izbornog povjerenstva; budući da je EPRDF na vlasti već 24 godine, od rušenja vojne vlade 1991.;

Četvrtak, 21. siječnja 2016.

- B. budući da je u protekla dva mjeseca najveća etiopska regija Oromija, u kojoj živi najveća etiopska etnička skupina, pogođena valom masovnih prosvjeda zbog širenja granice glavnoga grada Adisa Abebe, zbog čega poljoprivrednicima prijete opasnost od raseljavanja s njihovih zemljišta;
- C. budući da su prema tvrdnjama međunarodnih organizacija za ljudska prava sigurnosne snage na relativno mirne prosvjede odgovorile ubojstvom najmanje 140 prosvjednika i da su još mnogo njih ranile u najvećoj krizi koja je pogodila Etiopiju od nasilja tijekom izbora 2005.; budući da je vlada, naprotiv, priznala smrt samo nekoliko desetaka ljudi, kao i 12 pripadnika sigurnosnih snaga;
- D. budući da je 14. siječnja 2016. vlada odlučila ukinuti sporan opsežni plan urbanog razvoja; budući da bi se provedbom tog plana gradsko područje proširilo na 20 puta veću površinu; budući da su zbog širenja Adisa Abebe već raseljeni milijuni poljoprivrednika iz naroda Oromo te ih je slijedom toga snašlo siromaštvo;
- E. budući da je Etiopija vrlo raznolika zemlja u pogledu vjerskih opredjeljenja i kultura; budući da su neke od najvećih etničkih zajednica, posebice oromska i somalska (ogadenska) zajednica, marginalizirane u odnosu na Amharce i Tigrajce, te su slabo zastupljene u političkom životu;
- F. budući da su etiopske vlasti samovoljno uhitile nekoliko mirnih prosvjednika, novinara i vođa oporbenih stranaka tijekom brutalnog gušenja prosvjeda u regiji Oromiji; budući da uhićenima prijete mučenje i druga zlostavljanja;
- G. budući da je uglavnom mirne prosvjednike vlada proglasila teroristima, primijenivši Proglas o borbi protiv terorizma (Zakon br. 652/2009), te je na njih poslala vojne snage;
- H. budući da su 23. prosinca 2015. vlasti uhitile Bekelea Gerbu, zamjenika predsjednika Oromskog saveznog kongresa (OFC), najveće zakonski registrirane političke stranke u Oromiji; budući da je g. Gerba pritvoren te je navodno nedugo nakon toga hospitaliziran; budući da nije poznato gdje se trenutačno nalazi;
- I. budući da su i drugi viši stranački vođe OFC-a samovoljno uhićeni tijekom proteklih tjedana ili su navodno u kućnom pritvoru;
- J. budući da to nije prvi put da su etiopske sigurnosne snage umiješane u teško kršenje ljudskih prava kao odgovor na miran prosvjed te budući da je poznato da etiopska vlada sustavno ograničava slobodu izražavanja i udruživanja te zabranjuje pojedincima da izraze neslaganje ili protivljenje vladinim politikama i tako ograničava civilni i politički prostor, među ostalim i provedbom politički motiviranog kaznenog progona na temelju drakonskog antiterorističkog zakona, desetkovanjem neovisnih medija, razbijanjem konkretnog aktivizma civilnog društva i represijom nad oporbenim političkim strankama;
- K. budući da su u prosincu 2015. samovoljno uhićeni vodeći aktivisti poput Getachewa Shiferawa (glavni urednik novina *Negere Ethiopia*), Yonathana Teresse (internetski aktivist) i Fikadua Mirkane (novinar oromske radiotelevizije), iako etiopske vlasti još nisu podigle optužnicu protiv njih;
- L. budući da etiopska vlada nameće sveprisutna ograničenja neovisnom civilnom društvu i medijima; budući da je prema popisu zatvorenika iz 2014. koji je proveo Odbor za zaštitu novinara utvrđeno da je Etiopija četvrta u svijetu po pritvaranju novinara, s obzirom na to da je u toj zemlji bilo pritvoreno 17 novinara, da je u proteklih pet godina 57 pripadnika medija pobjeglo iz Etiopije te da je nekoliko neovisnih listova prestalo s radom zbog službenog pritiska; budući da je Etiopija četvrta i na popisu 10 najcenzuriranijih zemalja 2015., koji je sastavio Odbor za zaštitu novinara;

Četvrtak, 21. siječnja 2016.

- M. budući da su brojni zatočenici savjesti, koji su proteklih godina pritvoreni isključivo zbog legitimnog prakticiranja slobode izražavanja i mišljenja, uključujući novinare i članove oporbenih političkih stranaka, i dalje u pritvoru; budući da su neki od njih osuđeni na nepravедnim suđenjima, nekima se i dalje sudi, a neki su pak pritvoreni, a da protiv njih nije podignuta optužnica, uključujući Eskindera Negu, Temesghena Desalegna, Solomona Kebedea, Yesufa Getachewa, Woubsheta Tayea, Saleha Edrisa i Tesfalideta Kidanea;
- N. budući da je Andargachew Tsege, britansko-etioopski državljanin i vođa oporbene stranke koji je živio u egzilu, uhićen u lipnju 2014.; budući da je g. Tsege prije nekoliko godina u odsutnosti osuđen na smrt te otada u izolaciji čeka na izvršenje smrtne kazne;
- O. budući da u skladu s etiopskim Proglasom o dobrotvornim organizacijama i društvima 90 % sredstava kojima se financiranju aktivnosti organizacija koje se bave zaštitom pojedinaca mora dolaziti iz lokalnih izvora, zbog su čega organizacije civilnog društva sve manje aktivne, a mnoge od njih prestale su s radom; budući da je Etiopija odbacila preporuke o izmjeni Proglasa o dobrotvornim organizacijama i društvima te Proglasa o borbi protiv terorizma koje joj je uputilo više zemalja tijekom razmatranja stanja ljudskih prava u okviru Univerzalnog periodičnog pregleda Vijeća UN-a za ljudska prava koji je proveden u svibnju 2014.;
- P. budući da je etiopska vlada de facto nametnula opsežnu blokadu etiopske regije Ogaden, koja obiluje zalihama nafte i plina; budući da se pokušaji međunarodnih medija i humanitarnih skupina da djeluju u toj regiji i da iz nje izvještavaju doživljavaju kao kriminalne radnje koje su kažnjive u skladu s Proglasom o borbi protiv terorizma; budući da postoje svjedočenja o ratnim zločinima i teškim kršenjima ljudskih prava koja su nad pripadnicima naroda Ogaden počinile vojska i vladine paravojne snage;
- Q. budući da Etiopija, druga najmnogoljudnija zemlja u Africi, navodno ima jedno od najbrže rastućih gospodarstava u Africi, uz prosječnu stopu rasta od 10 % u proteklom desetljeću; budući da je ipak i dalje jedna od najsiromašnijih zemalja, s BND-om od 632 USD po stanovniku; budući da se prema indeksu ljudskog razvoja za 2014. nalazi na 173. mjestu u konkurenciji od 187 zemalja;
- R. budući da Etiopija ima ključnu ulogu u regiji i da uživa političku potporu zapadnih donatora i većine regionalnih susjeda, ponajprije zbog svoje uloge domaćina Afričke unije (AU) i svojeg doprinosa UN-ovim partnerstvima sa zapadnim zemljama za očuvanje mira, sigurnost i pomoć;
- S. budući da su zbog ubrzanog gospodarskog rasta (uz znatna inozemna ulaganja, među ostalim u poljoprivredni, građevinski i proizvodni sektor, velike razvojne projekte kao što su plantaže i izgradnja akumulacijske hidroelektrane, te rašireno davanje zemljišta u zakup, često stranim kompanijama) mnogi stanovnici, kako poljoprivrednici tako i stočari, protjerani iz svojih domova;
- T. budući da se člankom 40. stavkom 5. Ustava Etiopije etiopskim stočarima jamči pravo na besplatno zemljište za ispašu i uzgoj kao i pravo da ih se ne raseljava s vlastitog zemljišta;
- U. budući da je Etiopija potpisnica Sporazuma iz Cotonoua, čijim se člankom 96. utvrđuje da je poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda ključni element suradnje između država AKP-a i EU-a;
- V. budući da je Etiopiju pogodila najgora suša u proteklih nekoliko desetljeća, što je prouzročilo povećanje nesigurnosti opskrbe hranom, tešku neuhranjenost i neuobičajene slučajeve ugibanja stoke; budući da je gotovo 560 000 osoba interno raseljeno zbog poplava, nasilnih sukoba zbog nestašice resursa i suše; budući da prema procjenama etiopske vlade zbog posljedica suše oko 10,1 milijuna osoba, od kojih su polovica djeca, treba hitnu pomoć u hrani;

Četvrtak, 21. siječnja 2016.

W. budući da je Etiopija izložena stalnom priljevu migranata te je prihvatila oko 700 000 izbjeglica, uglavnom iz Južnog Sudana, Eritreje i Somalije; budući da su 11. studenog 2015. EU i Etiopija potpisali Zajednički program za migracije i mobilnost u cilju jačanja suradnje i dijaloga između tih dviju strana u području migracija;

1. oštro osuđuje nedavnu prekomjernu upotrebu sile kojoj su pribjele sigurnosne snage u Oromiji i u svim etiopskim regijama te porast broja slučajeva kršenja ljudskih prava; izražava sućut obiteljima žrtava i poziva na trenutačno oslobađanje svih koji su zatvoreni zbog ostvarivanja prava na mirno okupljanje i slobodu izražavanja;

2. podsjeća etiopsku vladu na njezine obveze da zajamči temeljna prava, uključujući pristup pravdi i pravo na pošteno suđenje, kao što je utvrđeno u Afričkoj povelji te ostalim međunarodnim i regionalnim instrumentima u području ljudskih prava, uključujući Sporazum iz Cotonoua, a posebno njegove članke 8. i 96.;

3. poziva na provođenje vjerodostojne, transparentne i neovisne istrage ubojstava prosvjednika i drugih navodnih kršenja ljudskih prava u vezi s prosvjednim pokretom te poziva vladu da protiv počinitelja pokrene pravedan sudski postupak pred nadležnim pravosudnim tijelima;

4. poziva vladu Etiopije da poštuje Opću deklaraciju o ljudskim pravima i Afričku povelju, uključujući pravo na mirno okupljanje, slobodu izražavanja i udruživanja; apelira na vladu da hitno pozove posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja i druge stručnjake UN-a za ljudska prava da posjete Etiopiju i izvijeste o situaciji;

5. pozdravlja vladinu odluku da se u potpunosti obustavi generalni plan posebne zone za Adis Abebu i Oromiju; poziva na hitan, uključiv i transparentan politički dijalog u koji će biti uključena vlada, oporbene stranke, predstavnici civilnog društva i lokalno stanovništvo kako bi se spriječilo daljnje nasilje ili radikalizacija stanovništva;

6. ističe da su slobodni i neovisni mediji ključni za informiranje, aktiviranje i angažiranje stanovništva te poziva etiopske vlasti da prestanu ograničavati slobodan protok informacija, među ostalim ometanjem emitiranja i uznemiravanjem medijskih djelatnika, da lokalnom civilnom društvu i medijima zajamče njihova prava i da neovisnim novinarima i promatračima za ljudska prava omoguće pristup diljem Etiopije; prima na znanje da su blogeri skupine Zone 9 i šest novinara nedavno pušteni na slobodu;

7. traži od etiopskih vlasti da se prestanu koristiti antiterorističkim zakonodavstvom (Proglas o borbi protiv terorizma br. 652/2009) za represiju nad političkim protivnicima, disidentima, borcima za ljudska prava, drugim akterima iz civilnog društva i neovisnim novinarima; također poziva etiopsku vladu da preispita svoj antiteroristički zakon i da ga uskladi s međunarodnim zakonima i načelima u području ljudskih prava;

8. osuđuje prekomjerna ograničenja rada u području ljudskih prava koja su nametnuta Proglasom o dobrotvornim organizacijama i društvima, kojim se organizacijama koje se bave ljudskim pravima uskraćuje pristup osnovnim financijskim sredstvima, Agenciji za dobrotvorne organizacije i društva dodjeljuju se prekomjerne ovlasti zadiranja u organizacije za ljudska prava te se dodatno ugrožavaju žrtve povreda ljudskih prava kršenjem načela povjerljivosti;

9. poziva etiopske vlasti da spriječe svaku diskriminaciju na etničkoj ili vjerskoj osnovi te da potaknu i iniciraju miran i konstruktivan dijalog među svim zajednicama;

10. pozdravlja etiopski akcijski plan za ljudska prava iz 2013. i poziva na njegovu brzu i potpunu provedbu;

11. posebno apelira na vlasti da provedu preporuku radne skupine za samovoljno pritvaranje Vijeća za ljudska prava i da odmah oslobode britanskog državljanina i političkog aktivista Andargachewa Tsegea;

Četvrtak, 21. siječnja 2016.

12. napominje da su poštovanje ljudskih prava i vladavine prava ključni za politike EU-a za promicanje razvoja u Etiopiji i u cijelom Rogu Afrike; skreće pozornost Afričke unije na političku, gospodarsku i socijalnu situaciju njezine zemlje domaćina, Etiopije;
 13. poziva Europsku uniju da kao glavni pojedinačni donator učinkovito prati programe i politike kako bi zajamčila da se razvojnom pomoći EU-a ne doprinosi kršenju ljudskih prava u Etiopiji, posebno programima povezanim s raseljavanjem poljoprivrednika i stočara, te da izradi strategije kako bi se eventualni negativni učinak raseljavanja u okviru razvojnih projekata koje financira EU sveo na najmanju moguću mjeru; ističe da bi EU trebao određivati razinu svoje financijske potpore na temelju stanja ljudskih prava u zemlji i na temelju mjere u kojoj etiopska vlada promiče reforme koje vode prema demokratizaciji;
 14. poziva vladu da uključi lokalne zajednice u dijalog o provedbi svih velikih razvojnih projekata; izražava zabrinutost zbog vladina programa prisilnog preseljavanja;
 15. izražava duboku zabrinutost zbog trenutačnih pogubnih klimatskih uvjeta u Etiopiji, koji su doveli do pogoršanja humanitarne situacije u zemlji; poziva EU i njegove međunarodne partnere da pojačaju potporu etiopskoj vladi i narodu; pozdravlja doprinos koji je EU nedavno najavio i poziva Europsku komisiju da se pobrine za to da se ta dodatna sredstva hitno dodijele;
 16. podsjeća da je Etiopija važna odredišna, tranzitna i polazišna zemlja migranata i tražitelja azila te da je primila najveći broj izbjeglica u Africi; stoga prima na znanje donošenje Zajedničkog programa EU-a i Etiopije za migracije i mobilnost kojim su obuhvaćena pitanja izbjeglica, kontrole granica i borbe protiv trgovine ljudima; također poziva Komisiju da pomno prati sve projekte koji su nedavno započeti u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku;
 17. izrazito je zabrinut zbog gospodarske i socijalne situacije u kojoj se nalazi stanovništvo Etiopije – posebno žene i manjine te izbjeglice i raseljene osobe, čiji broj stalno raste – u svjetlu krize i nestabilnosti regije; ponavlja da podupire sve humanitarne organizacije koje djeluju na terenu i u susjednim zemljama domaćinima; podržava pozive međunarodne zajednice i humanitarnih organizacija da se pruži veća pomoć izbjeglicama i raseljenim osobama;
 18. ističe da postizanje ciljeva održivog razvoja iziskuje značajne planove za javna ulaganja, posebno u području obrazovanja i zdravstva; poziva etiopske vlasti da se ozbiljno usmjere na postizanje tih ciljeva;
 19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi vladi i parlamentu Etiopije, Komisiji, Vijeću, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću ministara AKP-a i EU-a, institucijama Afričke unije, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda i Panafričkom parlamentu.
-